

Niet-technische samenvatting 2015200

1 Algemene gegevens

- 1.1 Titel van het project | Populatiodynamisch onderzoek aan wilde vogels ten behoeve van beleid, beheer en wetenschap |
- 1.2 Looptijd van het project | 5 jaar |
- 1.3 Trefwoorden (maximaal 5) | Wilde vogels, veldonderzoek, bescherming, beheer |

2 Categorie van het project

- 2.1 In welke categorie valt het project.
- U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.*
- Fundamenteel onderzoek
- Translationeel of toegepast onderzoek
- Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
- Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid
- Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
- Hoger onderwijs of opleiding
- Forensisch onderzoek
- Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

- 3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)
- Veel vogelsoorten in Nederland zijn in meer of mindere mate bedreigd, waardoor er een brede noodzaak is voor effectievere bescherming, welke vanuit diverse nationale en internationale wetgevingen verplicht is. Het omgekeerde komt ook voor. Sommige soorten zorgen voor overlast (bijv. ganzenproblematiek, aanvaringsrisico's) en dan is snel de vraag hoe dit het beste kan worden beperkt. Het hoofddoel van dit project is het verkrijgen van een verbeterd inzicht in de populatiedynamica van in het wild levende vogelsoorten. Binnen dit hoofddoel zijn drie met elkaar samenhangende subthema's te onderscheiden, te weten onderzoek naar a) het terreingebruik van vogels, b) fitness in vogelpopulaties en c) dieetkeuze van vogels. Met deze kennis kunnen soorten beter beschermd en beheerd worden en kan het effect

van veranderingen (positief/negatief) in of nabij leefgebieden worden ingeschat. Voor dit onderzoek is het nodig om dierproeven uit te voeren om een deel van de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Het gaat hierbij met name gaat om het gebruik van zenders, het prikken van bloed en het trekken van veren.]

3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?

[Het project levert een belangrijke bijdrage aan onze wetenschappelijke kennis over de ecologie van vogelsoorten, welke kan worden gebruikt ten behoeve van een verbeterde bescherming en/of beheer.]

3.3 Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?

[Het project richt zich op alle in het wild voorkomende vogelsoorten in Nederland. Afhankelijk van de specifieke onderzoeksvragen zijn in een periode van 5 jaar maximaal 4270 dieren betrokken bij een dierproef.]

3.4 Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?

[De dieren worden gevangen, gemeten en uitgerust met een ring van het Vogeltrekstation. Afhankelijk van de onderzoeksvraag wordt er een zender of logger op de vogel bevestigd of een bloed- of voedselmonster genomen. De vogels zullen geconfronteerd worden met kortdurend matig ongerief (bij vangst) en kortdurend licht ongerief (bij hanteren, prikken van bloed, voedsel monster). Bij het dragen van een zender of logger is er een (klein) risico op licht vervolgongerief.]

3.5 Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?

[Matig ongerief]

3.6 Wat is de bestemming van de dieren na afloop?

[De dieren blijven in hun natuurlijke habitat. Wanneer gebruik is gemaakt van een logger of zender dan valt deze na afloop van het onderzoek vanzelf af of deze wordt verwijderd door de vogel terug te vangen. Gevangen vogels worden alleen vrijgelaten als de gezondheidstoestand van het dier dat toelaat en er geen gevaar is voor de volksgezondheid en het milieu.]

4 Drie V's

4.1 **Vervanging**
Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.

[De betreffende dieren zijn de doelsoort. Vervanging door dieren uit gevangenschap is niet mogelijk omdat deze dieren geen natuurlijk gedrag vertonen, en dus geen representatief beeld zouden geven van de demografische parameters. Het gaat om het bestuderen van vogels in het wild.]

4.2 **Vermindering**
Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal

[Er wordt altijd een afweging gemaakt tussen het zo min mogelijk dieren gebruiken maar nog wel voldoende gegevens verzamelen om goede conclusies te kunnen trekken. Bij de opzet van het onderzoek worden hiervoor deskundigen op het gebied van experimental design betrokken en wordt indien mogelijk met behulp van statistiek de benodigde

dieren wordt gebruikt.

steekproefgrootte bepaald.]

4.3 **Verfijning**

Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.

[Het gaat om onderzoek aan het gedrag in het veld en de conditie wilde vogelsoorten.]

Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.

[Voor alle dierproeven geldt dat vogels worden gevangen met een voor de betreffende soort en periode toegelaten en beproefde vangmethode, waarbij een minimaal risico op letsel van de vogel aanwezig is. Wanneer een dierproef nog niet eerder op de doelsoort is uitgevoerd zal deze in de vorm van een pilot op kleine schaal worden getest, en wordt de mate van ongerief bepaald. Pas als gebleken is dat dit binnen de kaders zoals aangegeven in het project blijft zal het experiment in het veld worden gestart. Bij gebruik van loggers of zenders wegen deze niet meer dan 3% van het lichaamsgewicht van de vogel, bij voorkeur minder. Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van bevestigingsmethoden die bij de betreffende soort hun gebruik hebben bewezen.]

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

[1 augustus 2016]

Beoordeling achteraf

[Nee]

Andere opmerkingen

[Nee]